

Timo Kauppinen

16.6.2025

THL/2412/4.00.00/2025

Ympäristöministeriö

Viite: Lausuntopyyntöne 12.5.2025 VN/33734/2023

Lausunto valtion asuntorahaston lakkauttamisesta ja valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksuista

THL kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto keskittyy valtion asuntorahaston lakkauttamisen vaikutuksiin väestön hyvinvoinnin ja asuntopolitiikan pitkäjänteisen toteuttamisen näkökulmista. Valtion tukeman asuntotuotannon takausmaksuihin THL:llä ei ole lausuttavaa.

Valtion asuntorahaston lakkauttamisen vaikutukset kytkeytyvät olennaisesti muihin viimeaikaisiin muutoksiin. Erityisen merkittävä muutos on korkotukilainojen hyväksymisvaltuuden alentaminen julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2026–2029. Tämän myötä valtion tukema asuntotuotanto vähenee. Esityksessä mainitut perustelut rahaston lopettamiselle eivät perustele tätä alentamista. Pelkkä asuntorahaston lakkauttaminen olisi seuraamuksiltaan neutraalimpi, jos ei samanaikaisesti alennettaisi hyväksymisvaltuuksia.

Valtion asuntorahaston lakkauttamisella on yhteisvaikutuksia myös viimeaikaisten sosiaaliturvaan tehtyjen muutosten kanssa. Esimerkiksi asumistukeen ja toimeentulotuesta korvattaviin asumismenoihin eli asumisen kysyntätukiin on tehty leikkauksia, jotka lisäävät tarvetta edullisille vuokra-asunnoille. Samalla asuntorahaston lakkauttamisen ja hyväksymisvaltuuden alentamisen myötä vähenevät asumisen tarjontatuet lisäävät asumistuen ja toimeentulotuen tarvetta. Yhdessä nämä muutokset voivat johtaa toisaalta toimeentulo-ongelmien kasvuun, toisaalta pienituloisten asuinolojen heikkenemiseen ja voimakkaampaan keskittymiseen halvemman asumisen alueille.

Timo Kauppinen

16.6.2025

THL/2412/4.00.00/2025

Asuntorahaston lakkauttamisen ja korkotukilainojen hyväksymisvaltuuden alentamisen myötä valtion tukema vuokra-asuntotuotanto kohdentuu entistä selvemmin asuntomarkkinoilla kaikkein heikoimmassa asemassa oleville. Näin ollen vaikutusten voidaan olettaa olevan suurimpia niihin, jotka eivät ole kaikkein pienituloisimpia, mutta siinä määrin heikossa asemassa, että vapaarahoitteisessa asunnossa asuminen tulee hyvin kalliiksi suhteessa tuloihin. Etenkin kalliin asumisen seuduilla tällaisten kotitalouksien toimeentulo ja asuinolot voivat kärsiä. Tässä ryhmässä voidaan olettaa lapsiperheiden korostuvan enemmän kuin kaikkein pienituloisimmissa. Erityisryhmien investointiavustusten vähenemisen myötä myös erityisryhmiin kuuluvien asumistilanne voi vaikeutua.

Edellä kuvattujen vaikutusten lisäksi valtion asuntorahaston lakkauttaminen voi vaikeuttaa pitkäjänteisen asuntopolitiikan toteuttamista, kuten esityksessä todetaan. Esimerkiksi taloudellisten laskusuhdanteiden aikana tapahtuva valtion tukema rakentaminen oletettavasti vaikeutuu. Mikäli asuntorahasto lakkautetaan, tulisi selvittää muita mahdollisuuksia asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi yksittäisistä talousarviovuosista riippumattomasti.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Piia Aarnisalo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende